

ITSENSÄ JOHTAMISELLA HYVINVOINTIIN JA YHTEISÖLLISYYTEEN

Työhyvinvointia tukeva työkalupakki Pontuksen päiväkodin henkilöstölle

Työmme tarkoituksena oli suunnitella työyhteisöllemme kansio (työkalupakki), selkeyttämään toimintaamme ja sen myötä lisäämään työhyvinvointia.

Suunnittelemamme työkalupakki on kaksiosainen. Ensimmäinen osa on helposti saatavilla oleva kansio, mihin kootaan kaikki yhteisesti sovitut asiat. Tämän kansion tarkoitus on toimia koko talon yhteisenä työvälineenä. Kaikki kansiossa oleva materiaali löytyy myös päiväkodin teams-tiedostosta.

Ajatuksenamme on, että kansiota hyödynnetään jo heti syksyn alussa, henkilöstön kehittämispäivässä ja sen täyttämistä jatketaan yhdessä toimintakauden aikana. Kansio on muuttuva ja kasvava. Se pitää sisällään ainakin henkilöstölle suunnitellun vuosikellon, päiväkotimme arvot sekä vastuualueet. Kansiosta löytyy myös erilaisia lomakkeita ja "huoneentauluja". Näiden tarkoituksena on toimia keskustelun herättäjinä tiimipalavereissa ja talon yhteisissä kokouksissa. Ajatuksenamme on että, kansioita voi hyödyntää hyvin myös uuden työntekijän perehdyttämisessä sekä oman muistin virkistämässä hektisen arjen keskellä. Uskomme että, työhyvinvointia lisää, kun kaikkea mahdollista ei tarvitse muistaa ulkoa...

Toisena osana työtämme on koko päiväkodin yhteinen kalenteri, mihin kalenteroidaan jo kehittämispäivässä mahdollisimman paljon asioita. Näin vältymme toivottavasti unohduksilta ja päällekkäisyyksiltä.

Tätä työtä oli laatimassa varhaiskasvatuksen lastenhoitaja Tiina Toronen sekä varhaiskasvatuksen opettajat Katja Petäjämäki ja Jonna Piiparinen

Lappeenrannassa 3.5.2023

Sisällys

Arvot

Mitä meillä arvot tarkoittavat?

Tarkastelkaa toimintatapoja sekä lasten että kasvattajayhteisön näkökulmasta.

Tärkeää on yhteinen keskustelu

1. Lapsuuden itseisarvo:

- Lapsella on oikeus lapsuuteen, olla lapsi.
 - o Kannustetaan omatoimisuuteen, mutta ei vaadita lapselta liikaa
 - o Lapsella on oikeus vaikuttaa päivänsä kulkuun (esim. leikkivalinnat)
- Lapsi saa leikkiä ja toimia omalla ikätasollaan ja saa mieluista ja ikäistään seuraa leikkiä tukevassa ympäristössä.
 - o Kasvattaja havainnoi ja rikastaa lasten leikkiä
- Jokainen lapsi on ainutlaatuinen ja arvokas juuri sellaisena kuin hän on.
- Jokaisella on oikeus tulla kuulluksi, nähdyksi, huomioon otetuksi ja ymmärretyksi omana itsenään sekä yhteisönsä jäsenenä.
 - o Kasvattajan aito läsnäolo ja sensitiivisyys
 - o Huoltajien kanssa tehtävä yhteistyö
- Jokainen lapsi saa tukea, kannustusta, kiitosta, ohjausta hänen kasvuunsa, kehitykseensä ja oppimiseensa.
- Lapsella on oikeus kasvaa ja kehittyä omassa tahdissaan tarvittavaa tukea saaden.

Tarkastelkaa toimintatapoja sekä lasten että kasvattajayhteisön näkökulmasta.

Tärkeää on yhteinen keskustelu

2. Ihmisenä kasvaminen:

- Lapsi kasvaa turvallisessa vuorovaikutuksessa toisten lasten ja aikuisten kanssa.
- vuorovaikutustaitojen harjoittelu,
- kasvattajan oma esimerkki.
- Lapsella on oikeus lapsuuteen, olla lapsi.
- Leikkiä, toimia omalla ikätasollaan, saada mieluista ja ikäistään seuraa
- Lasten kanssa päivittäin arjen vaihtuvissa tilanteissa pohdimme, mikä on oikein, mikä väärin sekä miten toimimme ryhmässä yhdessä.
- Henkilöstö tukee lasten kasvua ihmisyyteen, jota kuvaa pyrkimys totuuteen, hyvyyteen ja kauneuteen sekä oikeudenmukaisuuteen ja rauhaan.
- Ohjaamme lapsia sivistyneisyyteen, mikä näkyy tavassa suhtautua itseensä, muihin ihmisiin, ympäristöön ja tietoon sekä tavassa ja tahdossa toimia oikein

Mitä meillä arvot tarkoittavat?

Tarkastelkaa toimintatapoja sekä lasten että kasvattajayhteisön näkökulmasta.

Tärkeää on yhteinen keskustelu

3. Lapsen oikeudet:

- lapsella on oikeus lapsuuteen, olla lapsi.
- lohduttaminen, turvallisuus, yksilöllinen huomioiminen.
- Leikkiä, toimia omalla ikätasollaan, saada mieluista ja ikäistään seuraa
- Lapsella on oikeus tulla kuulluksi, ilmaista itseään, mielipiteitään, ja ajatuksiaan sekä tulla ymmärretyksi niillä keinoilla, joita hänellä on. Ollaan pidetty lasten kokouksia ja lapset saavat vaikuttaa omaan toimintaan.
- Lapsella on oikeus olla osallinen omaan elämään vaikuttavissa asioissa. Kasvattajien tehtävä on tukea lasten kehittyviä osallistumisen ja vaikuttamisen keinoja sekä kannustaa oma-aloitteisuuteen.
- Lapsella on oikeus kaverisuhteisiin, leikkiin ja leikkirauhaan: mahdollistetaan leikkivalinnoilla ja pienryhmillä. Tavoitteena mahdollistaa leikit yli ryhmärajojen.

- Lapsella on oikeus turvalliseen, monipuoliseen ja innostavaan oppimisympäristöön ja perustarpeista huolehtimiseen: kannustetaan, tuetaan, ohjataan ja innostetaan lapsia sekä asetetaan rajat. Ollaan itse aidosti läsnä. Tartutaan hetkeen esimerkiksi kun lapset ovat innoissaan hiihtämisestä, niin annetaan heidän hiihtää pihalla ulkoilun aikaan.
- oikeus kiireettömään arkeen: kasvattaja voi vaikuttaa omalla toiminnallaan kiireettömään toimintaan. Joustavuutta arkeen ja tilanteen lukutaitoa, että onko oikeasti kiire vai voiko toimia hetkessä
- osataanko nauttia, siitä että meillä on erillinen paikka ruokailla? Osataanko hyödyntää tätä mahdollisuutta?
- vaikka lapsilla mahdollisuus valita: toiminta hallittua & kasvattajilla uskallusta luopua vanhasta
- toivotaan tiimeille enemmän mahdollisuuksia tarkastella omia toimintatapojaan

Mitä meillä arvot tarkoittavat?

Tarkastelkaa toimintatapoja sekä lasten että kasvattajayhteisön näkökulmasta.

Tärkeää on yhteinen keskustelu

4. Perheiden monimuotoisuus:

- Muistetaan, että ei puhuta perheiden asioista/vanhemmista lasten kuullen.
- Kunnioitetaan kaikkia perheitä ja heidän päätöksiään, kasvatusyhteistyön hengessä lapsen etu ensisijaisesti huomioiden.
- Kohdellaan kaikkia perheitä tasa-arvoisesti. Jokaisella lapsella on oikeus kokea, että hänen perheensä on arvokas juuri sellaisena kuin on.
- Suuressa talossa kasvatusyhteistyösuhteita on valtavan paljon jos kaikki lapset ovat kaikkien.

Mitä meillä arvot tarkoittavat?

Tarkastelkaa toimintatapoja sekä lasten että kasvattajayhteisön näkökulmasta.

Tärkeää on yhteinen keskustelu

5. Terveellinen ja kestävä elämäntapa:

- **Ravinto:**

- Huomioidaan lapsen ikä ja vanhempien toiveita.
- Ohjaamme ja kannustetaan lapsia mm. ruokailutilanteissa syömään monipuolisesti mutta emme missään tilanteessa pakotetta lasta syömään.
- Ohjamme ja kannustetaan lapsia ottamaan ruokaa niin, ettei sitä mene bioastiaan.

- **Lepo**

- Mikä on riittävä lepo?
- Huomioidaan lapsen ikä, päivähoidon pituus ja yksilöllinen tarve.
- Huomioidaan vanhempien toiveita.

- **Hygienia**

- Käsien pesu aamusin päiväkodin tulessa.
- Pyydämme varavaateita lapsille
- Sadevaateet?

- **Kestävä kehitys**

- Opetellaan kierrätystä lapsien ikätason huomion ottaen.
- Huolehditaan yhteisistä leluista ja kunnioittamaan lapsien omia leluja
- Omat lelut? Omat kännykät?
- Kannustamme lapsia liikunnalliseen elämäntapaan sekä huomioimme lasten tunnetaitojen kehittymisen tukemisen.

- **Luonto**

- Luonnon kunnioittaminen, hyvät käytöstavat niin luontoretkillä kuin muuallakin.

Vuosikello avattuna

Elokuu-syyskuu

- Perehdytys
 - Perehdytyskansion päivitys
 - Uusien työntekijöiden perehdytys
- Kehittämispäivä
 - Arvomme ja painopisteemme –lomake
 - Mitä yhteistä toimintaa järjestetään? Päätetään työryhmät ja aikataulut sekä kuka hoitaa kalenteroinnin.
- Arvokeskustelua (perustehtävä ja sitoutuminen) erilaisilla kokoonpanoilla
 - Tiimit ja eteistiimit
 - Opettajat
 - Lastenhoitajat
 - TPK
 - Pedatiimit
- Vahvuuksien ja osaamisen kartoitus (mietitään miten toteutetaan)
- Tiimisopimukset
 - Yhteiset pelisäännöt ja perustehtävän kirkastaminen
 - Lomakkeita ja apukysymyksiä kansiossa
- Toimenkuvat
- Kalenterointi, työryhmät ja vastuualueet
 - Iso yhteinen kalenteri esim. kahvihuoneessa
 - Juhlat, tapahtumat, yhteiset lauluhetket yms.
 - Kuinka tieto koulutuksista jaetaan?
- Lasten vasut ja esiopsit
- Yhteistyö koulun kanssa
 - suunnittelupalaverit
- Tyhy
 - Yhteistä tekemistä tutustumiseksi ja me-hengen kasvattamiseksi
- Erityisruokavalioiden päivitys
- Arviointi joka kuukauden ensimmäisessä TPK:ssa

Lokakuu-marraskuu

- Osaamisen löytäminen ja arviointi
- Arvokeskustelua
- Vasut ja opsit valmiiksi
- Ryhmävasu ja talon vasu valmiiksi
- Kalenterin päivitys
- Aloitetaan eteistiimien yhteistyö
- Aloitetaan yhteistyö koulun kanssa
- Tyhy-toiminta

- Koulutusten anti
- Arviointia tiimeissä ja tpk:ssa

Joulukuu

- Yhteisöllisyyden ja me-hengen vahvistaminen (pikkujoulut, joulukahvit yms. Huomioidaan suunnitelmallisuus)
- Yhteiset jouluperinteet esim. Tuure-tonttu, henkilökunnan joulumielisyyss (tonttulakit...)
- Joulujuhlien suunnittelu ja toteutus
- Vasut/ops väliarviointia
- Kalenterin päivitys
- Koulutusten anti
- Arviointia tiimeissä ja tpk:ssa

Tammikuu-helmikuu

- Vahvuuksien ja osaamisen kartoitus ja arviointi
- Koulutusten anti
- Tyhy-toimintaa (Ystävänpäivä)
- Tiimisopimuksen päivitys
- Ryhmävasun arviointia
- Kehityskeskustelut
- Pedagogiset kahvilat

Maaliskuu-huhtikuu

- Vasut ja esiops keskustelut ja arviointi
- Kesäpäivystyksen suunnittelu
- Henkilökunnan lomien suunnittelu
- Lapsiryhmien ja uusien tiimien suunnittelu alulle.
- Pedagogiset kahvilat
- Arviointia

Toukukuu-kesäkuu-heinäkuu

- Tiedonsiirto ryhmää vaihtavista lapsista.
- Siirtopalaverit
- Tutustumiskeskustelut
- Kevätjuhlat suunnittelu ja toteutus
- Seuraavan toimintakauden suunnittelua

- Aikaa uusille tiimeille
- Tyhy-toiminta

Ennakkotehtävä kehittämispäivään

1. Omat ammatilliset vahvuudet työssä?
2. Miten itse voit vaikuttaa omalta osaltasi työilmapiiriin/ mitä pidät tärkeänä?
3. Mitä sitoutuminen sinulle tarkoittaa?
4. Mitä annettavaa sinulla on tiimille/ mitä toivot muilta?

Vastuualueet:

- Musiikki; musiikkivälineistä huolehtiminen, yhteiset lauluhetket:
- Keke/green leaf:
- Taide-ja askarteluvastaava:
- TVT (tieto-ja viestintäteknikka)
- Huvitoimikunta:
- Jou-Lau virkistys 2 kpl:
- Liikunta/Metku, liikuntavälineistä huolehtiminen/hankinnat. Koulutuksia:
- Ruokakasvatus:
- Väestönsuoja:
- Turvallisuustiimi:
- S2-vastaava:
- Uniori LUT-vastaava:
- Ammattikirjallisuusvastaava/Varhaiskasvatuksen tietopalvelu:
- Vasutiimi:

Siivouksen vastualueet:

- Lelugarasto:
- Pyörävarasto/talvivarasto, pyörien ja kypärien tsekkaus:
- Tarvikevarasto (Luotojen puolella):
- Alakerran pikkuvarasto (Rantojen pääty):
- Yläkerran pikkuvarasto:
- Kahvihuone (sis. Jääkaapit, astiapesukoneen puhdistus säännöllisesti sekä kahvinkeitin puhdistus)
- Työhuone/neukkari:
- Lääkekaapit:
- Kahvihuone jokaisen vastuulla, kupit koneeseen.
- Astiapesukone: jokaisen vastuulla pitää huolta kuppien laittamisesta koneeseen. Astiapesukoneen laittaa päälle kuka ehtii.
- Jokainen tuo yhden kahvipaketin kerran kuussa, ketkä juovat kahvia, kahvihuoneen kaapin ovesta lista.
- Klo 16.45 vuoro hoitaa iltapäivisin kahvihuoneen: kupit koneeseen, astiapesukone päälle.
- Aamukahvi ja teevesi: yläkerran klo 7.30 vuoro laittaa aamukahvin ja menee sitten ryhmään.

Kenen arjesta

MUISTA

on kysy?

Varhaiskasvatuksen tavoitteet

3 §

Varhaiskasvatuksen tavoitteet

Tässä laissa tarkoitetun varhaiskasvatuksen tavoitteena on:

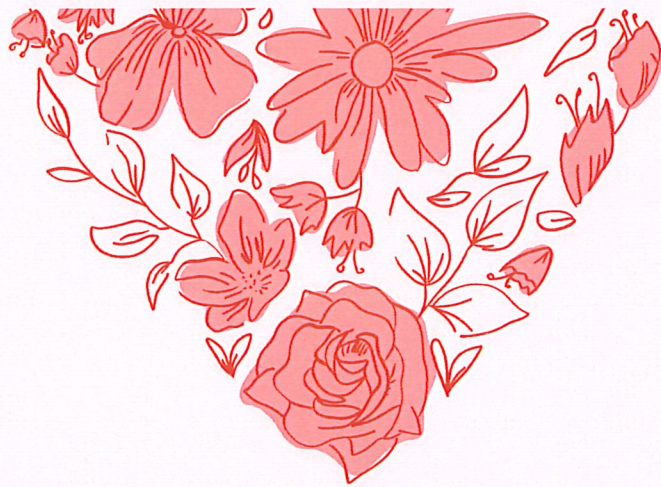
- 1) edistää jokaisen lapsen iän ja kehityksen mukaista kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä, terveyttä ja hyvinvointia;
- 2) tukea lapsen oppimisen edellytyksiä ja edistää elinikäistä oppimista ja koulutuksellisen tasa-arvon toteuttamista;
- 3) toteuttaa lapsen leikkiin, liikkumiseen, taiteisiin ja kulttuuriperintöön perustuvaa monipuolista pedagogista toimintaa ja mahdollistaa myönteiset oppimiskokemukset;
- 4) varmistaa kehittävä, oppimista edistävä, terveellinen ja turvallinen varhaiskasvatusympäristö;
- 5) turvata lasta kunnioittava toimintatapa ja mahdollisimman pysyvät vuorovaikutussuhteet lasten ja varhaiskasvatushenkilöstön välillä;
- 6) antaa kaikille lapsille yhdenvertaiset mahdollisuudet varhaiskasvatukseen, edistää yhdenvertaisuutta ja sukupuolten tasa-arvoa sekä antaa valmiuksia ymmärtää ja kunnioittaa yleistä kulttuuriperinnettä sekä kunkin kielellistä, kulttuurista, uskonnollista ja katsomuksellista taustaa;
- 7) tunnistaa lapsen yksilöllisen tuen tarve ja järjestää tarkoituksenmukaista tukea varhaiskasvatuksessa tarpeen ilmettyä tarvittaessa monialaisessa yhteistyössä;
- 8) kehittää lapsen yhteistyö- ja vuorovaikutustaitoja, edistää lapsen toimimista vertaisryhmässä sekä ohjata eettisesti vastuulliseen ja kestävään toimintaan, toisten ihmisten kunnioittamiseen ja yhteiskunnan jäsenyyteen;
- 9) varmistaa lapsen mahdollisuus osallistua ja saada vaikuttaa itseään koskeviin asioihin;
- 10) toimia yhdessä lapsen sekä lapsen vanhemman tai muun huoltajan kanssa lapsen tasapainoisen kehityksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin parhaaksi sekä tukea lapsen vanhempaa tai muuta huoltajaa kasvatustyössä.

Avoimessa varhaiskasvatustoiminnassa noudatetaan 1 momentin tavoitteita toimintaan soveltuvalla tavalla.

Pätevyys ei takaa laadua

TARVITAAN TAHTOTILA

MITÄ LAPSET KUULEVAT?

MISTÄ MEILLÄ PUHUTAAN?

Mitä minä tuon
tullessani työpaikalle?

"Sitoutuneisuus"

Mitä se tarkoittaa sinulle?

Arvot

ihmisenä kasvaminen

lapsen oikeudet

monimuotoisuus

perheiden

elämäntapa

terveellinen ja kestävä

lapsuuden itseisarvo

